

47

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 29 grudnia 2008 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów oraz noszenia umundurowania i oznak wojskowych przez żołnierzy zawodowych i kandydatów na żołnierzy zawodowych

Na podstawie art. 50 ust. 3 pkt 1 i art. 132 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 141, poz. 892, Nr 206, poz. 1288 i Nr 208, poz. 1308) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 grudnia 2004 r. w sprawie wzorów oraz noszenia umundurowania i oznak wojskowych przez żołnierzy zawodowych i kandydatów na żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 7, poz. 53, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 4 w ust. 1:

a) w pkt 1:

— lit. d i e otrzymują brzmienie:

„d) czapka rogatywka (kapelusz) w kolorze khaki — z wyjątkiem jednostek wymienionych w lit. i,

e) krawat w kolorze khaki (w 11 Dywizji Kawalerii Pancernej w kolorze czarnym) oraz spinki do mankietów i krawata w kolorze zielonym,”

— lit. i otrzymuje brzmienie:

„i) berety — do ubioru galowego tylko w jednostkach desantowo-szturmowych, specjalnych i kawalerii powietrznej oraz Dowództwie Wojsk Specjalnych — w kolorze bordowym, obrony wybrzeża — w kolorze niebieskim, 11 Dywizji Kawalerii Pancernej — w kolorze czarnym, Jednostce Wojskowej Nr 2305 — w kolorze szarym oraz Żandarmerii Wojskowej — w kolorze szkarłatnym,”

b) w pkt 2:

— lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) czapka garnizonowa (kapelusz) — w kolorze stalowym,”

— lit. g otrzymuje brzmienie:

„g) spinki do mankietów i krawata w kolorze niebieskim,”

c) w pkt 3:

— lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) krawat — w kolorze czarnym,”

— lit. j otrzymuje brzmienie:

„j) spinki do mankietów i krawata w kolorze granatowym.”

2) w § 5 w ust. 1:

a) w pkt 1 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) kurtka wyjściowa — w kolorze khaki,”

b) w pkt 2:

— lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) koszula, koszulo-bluzka z długimi i krótkimi rękawami — w kolorze stalowym,”

— lit. h otrzymuje brzmienie:

„h) kurtka wyjściowa, kurtka wiatrówka — w kolorze czarnym,”

c) w pkt 3:

— lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) czapka wyjściowa, czapka letnia, kapelusz wyjściowy, bluza wyjściowa letnia marynarska — w kolorze białym,”

— lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) kurtka wyjściowa, kurtka wiatrówka, sweter oficerski — w kolorze czarnym,”

3) w § 6 w ust. 1:

a) w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) beret — do ubioru służbowego tylko w jednostkach desantowo-szturmowych, specjalnych i kawalerii powietrznej — w kolorze bordowym, obrony wybrzeża — w kolorze niebieskim, 11 Dywizji Kawalerii Pancernej — w kolorze czarnym, Jednostce Wojskowej Nr 2305 — w kolorze szarym oraz Żandarmerii Wojskowej — w kolorze szkarłatnym,”

b) w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) czapka futrzana, krawat, krawat marynarski — w kolorze czarnym,”

4) w § 8 w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ubranie ochronne — w barwach ochronnych, w kamuflażu „pantera”,”

b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) kurtka polowa — w barwach ochronnych, w kamuflażu „pantera”,”

5) w § 9 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kombinezon pilota — w kolorze zielonym, a w Marynarce Wojennej również w kolorze pomarańczowym.”

6) w § 11:

a) w ust. 3 wprowadzenie do wyciszenia otrzymuje brzmienie:

„Mundur wieczorowy w Wojskach Lądowych i Siłach Powietrznych jest barwy granatowej.”

b) uchyla się ust. 4;

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 161, poz. 1137, z 2007 r. Nr 113, poz. 776 oraz z 2008 r. Nr 4, poz. 27 i Nr 138, poz. 867.

7) w § 12:

- a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) w Wojskach Lądowych i Wojskach Specjalnych — w kolorze khaki, a koszule i koszulobluzy w kolorze khaki i białym;”,
- b) w ust. 3 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„1) żołnierze pełniący służbę wojskową w jednostkach wojskowych podległych dowódcy Sił Powietrznych;
2) żołnierze zajmujący etatowe stanowiska służbowe o specjalnościach lotniczych w innych jednostkach niż określone w pkt 1, z wyjątkiem jednostek podległych Dowódcy Wojsk Lądowych;”;

8) w § 13:

- a) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) niebieskim — w jednostkach obrony wybrzeża i Centrum Szkolenia na Potrzeby Sił Pokojowych oraz w Dowództwie Pomorskiego Okręgu Wojskowego;”,
- b) w ust. 3:
— wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Na czapkach rogatywkach i kapeluszach żołnierze noszą otoki w kolorach:”,
— pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) szkarłatnym — jednostki Żandarmerii Wojskowej;”,
- c) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:
„7. Żołnierze Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej pełniący służbę poza granicami państwa, wchodzący w skład: Polskich Kontyngentów Wojskowych, jednostek międzynarodowych Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), misji pokojowych i Organizacji Narodów Zjednoczonych, a także żołnierze biorący udział w ćwiczeniach i innych przedsięwzięciach międzynarodowych — do ubioru polowego mogą nosić kapelusze polowe odpowiednio w kamuflażu „pustynnym” i „pantera” (zgodnie z wzorem ubioru).”;

9) w § 14:

- a) w pkt 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„na czapkach garnizonowych i czapkach rogatywkach oraz kapeluszach (podhalańskich, huculskich i damskich):”,
- b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) na беретach i furażerkach — wykonany metodą termoadrunku na tkaninie zasadniczej w barwie беретów, furażerek i innych nakryć głowy, odpowiadający danemu rodzajowi wojsk; na беретach generałów — haftowany srebrzystym bajorkiem;”,
- c) w pkt 4 uchyla się lit. c,

d) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) na kapeluszach polowych i czapkach zimowych oraz hełmach i hełmofonach oznak ortów wojskowych nie umieszcza się.”;

10) w § 16:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W okresie przejściowym dopuszcza się noszenie ubiorów letnich wyjściowych, polowych i ćwiczebnych.”,
- b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
„4. Zabrania się użytkowania przedmiotów zaopatrzenia mundurowego niezgodnie z ich przeznaczeniem, noszenia części umundurowania wojskowego w połączeniu z ubiorem cywilnym, noszenia przedmiotów zaopatrzenia mundurowego innych niż przewiduje zestaw dotyczący danego ubioru wojskowego.”;

11) § 21 otrzymuje brzmienie:

„§ 21. Dowódca, szef, komendant lub dyrektor jednostki organizacyjnej ustala ubiór żołnierzy na określoną okoliczność, w tym pełnienie służb dyżurnych, według odpowiednich zestawów ubiorczych oraz ponosi odpowiedzialność za przestrzeganie przepisów ubiorczych i dyscypliny ubiorczej w jednostce organizacyjnej.”;

12) w § 24 uchyla się pkt 1;

13) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Sposób noszenia umundurowania i wyekwipowania”;

14) w § 32:

- a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Czapkę garnizonową i rogatywkę oraz kapelusz damski, a w Marynarce Wojennej czapkę garnizonową (kapelusz) oficera (chorążego i podoficera) i czapkę garnizonową marynarską nakłada się prosto na czoło szerokości czoła, przy czym jej dolna krawędź powinna znajdować się na wysokości 30 mm nad linią brwi. W czasie wietrznej pogody czapkę garnizonową marynarską zabezpiecza się przed zerwaniem z głowy przez założenie pod brodę gumki podtrzymującej. Rozmiar czapki powinien odpowiadać obwodowi głowy. Czapkę garnizonową i rogatywkę oraz kapelusz damski nosi się razem z otokiem, przy czym:”,

b) w ust. 3:

— pkt 1—3 otrzymują brzmienie:

- „1) nosi się lekko przechyloną w kierunku prawego ucha. Przy wystąpieniach bez nakrycia głowy furażerkę nosi się pod lewym naramiennikiem, godłem skierowanym do przodu i oznaką stopnia wojskowego skierowaną do dołu;

- 2) wojsk lotniczych (marynarki wojennej) nosi się w Siłach Powietrznych i Lotnictwie Marynarki Wojennej do ubioru wyjściowego i kombinezonu pilota;
- 3) polową nosi się w Siłach Powietrznych tylko do ubioru polowego, a w Lotnictwie Wojsk Lądowych również do kombinezonu pilota.”,
- c) w ust. 8:
— uchyla się pkt 2,
— pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) pelerynę-namiat można nosić w czasie opadów atmosferycznych w składzie wszystkich ubiorów.”,
- d) ust. 13 otrzymuje brzmienie:
„13. Kurtkę wiatrówkę nosi się w okresie letnim i przejściowym w niesprzyjających warunkach atmosferycznych w składzie ubiorów wyjściowych z kapturem schowanym pod kołnierzem; w zależności od warunków atmosferycznych można zakładać na głowę kaptur; niedopuszczalne jest noszenie kaptura w czasie sprzyjających warunków atmosferycznych (bez opadów).”,
- e) ust. 15 otrzymuje brzmienie:
„15. Spodnie:
1) polowe i polowe letnie nosi się wpuszczone w cholewki trzewików (butów specjalnych); spodnie powinny układać się luźno i lekko opadać na górną krawędź trzewików. Żołnierze Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej pełniący służbę poza granicami kraju, wchodzący w skład: Polskich Kontyngentów Wojskowych, jednostek międzynarodowych Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), misji pokojowych i Organizacji Narodów Zjednoczonych, a także żołnierze biorący udział w ćwiczeniach i innych przedsięwzięciach międzynarodowych mogą nosić spodnie polowe letnie i w kamuflażu pustynnym wyłożone na cholewki trzewików (butów specjalnych) — w zależności od potrzeb;
- 2) ubrania ochronnego nosi się w składzie ubioru polowego tylko w zestawie z kurtką ubrania ochronnego; spodnie ubrania ochronnego nosi się z nogawkami spodni opuszczonymi na cholewki trzewików (butów specjalnych);
- 3) ocieplacza ćwiczebnego nosi się jako ocieplenie pod spodnie ubrania ochronnego, polowego, ćwiczebnego, specjalnego i roboczego.”,
- f) w ust. 18:
— pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) koszulo-bluzę oficerską z krótkimi rękawami nosi się z krawatem i spinką do krawata lub bez krawata i spinki do krawata z rozpiętym jednym lub dwoma guzikami od góry (z zachowaniem estetycznego wyglądu sylwetki); dopuszcza się możliwość użytkowania koszulo-bluzy z kurtką munduru, bluzą olimpijką i swetrem oficerskim (koszulo-bluzę koloru białego do ubioru Wojsk Lądowych i Sił Powietrznych tylko z kurtką munduru lub spodniami munduru wyjściowego z paskiem); naramienniki do koszulo-bluzy koloru białego, stalowego i khaki w Wojskach Lądowych i Siłach Powietrznych są koloru spodni; dopuszcza się również do koszulo-bluzy koloru stalowego i khaki naramienniki w kolorze koszuli; w Marynarce Wojennej naramienniki są w kolorze czarnym; dopuszcza się w Marynarce Wojennej stosowanie naramienników o zmniejszonym wymiarze 125 mm x 52 mm — z oznakami stopni haftowanymi haftem komputerowym o szerokości pasków odpowiednio 12,6 i 3 mm oraz wężyka admirałskiego o szerokości 18 mm i wysokości 25 mm;”,
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) koszulo-bluzę oficerską z długimi rękawami nosi się z mankietami zapiętymi na guziki (z wyjątkiem ubioru galowego) lub spinki do mankietów, krawatem i spinką do krawata i naramiennikami, analogicznie jak do koszulo-bluzy oficerskiej z krótkimi rękawami; dopuszcza się możliwość użytkowania koszulo-bluzy odpowiednio koloru khaki, stalowego lub białego z kurtką munduru, bluzą olimpijką i swetrem oficerskim (koszulo-bluzę koloru białego do ubioru Wojsk Lądowych i Sił Powietrznych tylko z kurtką munduru lub spodniami munduru wyjściowego z paskiem) oraz ich użytkowania bez krawata.”,
- g) ust. 20 otrzymuje brzmienie:
„20. Apaszkę, barwy jednolitej, mogą nosić pododdziały reprezentacyjne (honorowe) do ubioru polowego, w kolorze odpowiadającym ustalonej dla danego pododdziału barwie beretu lub otoku od czapki rogatywki ustalonego dla poszczególnych rodzajów wojsk — podczas udziału w uroczystościach. W Siłach Powietrznych pododdziały honorowe noszą apaszkę koloru stalowego.”,
- h) w ust. 21 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) szalik pod kurtkę ubrania ochronnego, kurtkę zimową nieprzemakalną i do półplaszczą marynarskiego;”,
- i) ust. 24 otrzymuje brzmienie:
„24. Torbę polową nosi się przewieszoną przez prawe ramię. Górna krawędź torby powinna znajdować się na wysokości linii pasa. W razie jednoczesnego noszenia torby polowej i maski przeciwgazowej torbę polową nosi się przewieszoną przez lewe ramię, a maskę przez prawe ramię.”,

- j) w ust. 26 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) nosi się bez pasa, nogawki spodni opuszcza się na cholewki trzewików; w zależności od rodzaju wykonywanej pracy oraz warunków atmosferycznych można zdjąć bluzę lub podwinąć rękawy;”,
- k) ust. 27 otrzymuje brzmienie:
- „27. Ubiór czotgisty nosi się bez pasa, z oznakami stopni. Nogawki spodni opuszcza się na cholewki trzewików (butów specjalnych). Zabrania się użytkowania mundurów polowych pod ubiorem czotgisty.”,
- l) w ust. 28 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) filcowo-gumowe:
- a) nosi się do ubiorów polowych, specjalnych i roboczych,
- b) mogą nosić wartownicy na posterunkach zewnętrznych oraz żołnierze, którym przysługują one z tytułu wykonywanych prac (pełnionych funkcji). Ponadto mogą je nosić wszyscy żołnierze na ćwiczeniach w polu;”,
- m) w ust. 30 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Kurtkę:”,
- n) w ust. 32 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) ubioru wyjściowego, z wyłożonym kołnierzem koszuli;”,
- o) po ust. 32 dodaje się ust. 32a w brzmieniu:
- „32a. W Marynarce Wojennej sweter oficerski typu „półgolf” można zastąpić swetrem oficerskim z wycięciem pod szyją typu „serek” w zestawie z krawatem.”,
- p) ust. 34 otrzymuje brzmienie:
- „34. Kurtkę ubrania ochronnego, kurtkę ubrania ochronnego Marynarki Wojennej i bluzę ocieplacza ćwiczebnego nosi się w składzie ubiorów polowych (ćwiczebnych).”,
- r) dodaje się ust. 35 i 36 w brzmieniu:
- „35. Ocieplacz pod kurtkę ubrania ochronnego można użytkować samodzielnie bez kurtki, a bluzę ocieplacza ćwiczebnego bez bluzy polowej podczas wykonywania zadań związanych z obsługiwaniem uzbrojenia i sprzętu wojskowego (UiSW) oraz w czasie pełnienia służby poza granicami państwa w składzie: Polskich Kontyngentów Wojskowych, jednostek międzynarodowych Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), misji pokojowych i Organizacji Narodów Zjednoczonych, a także podczas udziału w ćwiczeniach i innych przedsięwzięciach międzynarodowych.
36. Na terenie jednostek wojskowych, sztabów itp. nie nosi się samodzielnie ocieplacza pod kurtkę ubrania ochronnego lub bluzy ocieplacza ćwiczebnego.”;
- 15) w § 34:
- a) w ust. 1:
- pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
- „1) nakryciach głowy — z wyjątkiem czapek futrzanych (w Marynarce Wojennej również czapek garnizonowych podoficerskich, marynarskich i czapek ćwiczebnych), czapek zimowych, kapeluszy polowych, beretów noszonych w składzie ubiorów roboczych, czapek do ubioru technika lotniczego oraz hełmofonów i hełmów, z tym że:
- a) na beretach generałów, a także w składzie ubioru galowego i wyjściowego Żandarmerii Wojskowej i Dowództwa Wojsk Specjalnych — haftowane bajorkiem, dla pozostałych żołnierzy — wykonane techniką termnadruku,
- b) na otokach czapek garnizonowych, rogatywek i kapeluszy damskich generałów, oficerów, podoficerów i szeregowych zawodowych — haftowane bajorkiem, z wyjątkiem Marynarki Wojennej,
- c) na pasku skórzanym czapek garnizonowych i kapeluszy damskich admirałów, oficerów, podoficerów i szeregowych zawodowych Marynarki Wojennej — haftowane bajorkiem,
- d) na furażerkach wchodzących w skład ubiorów wyjściowych — wykonane techniką termnadruku;
- 2) pozostałych ubraniach:
- a) w Wojskach Lądowych, Wojskach Specjalnych i Siłach Powietrznych:
- na naramiennikach do płaszczy sukiennych i płaszczy letnich, kurtek mundurów, bluz olimpijek, wiatrówek, koszulo-bluz z krótkimi i długimi rękawami, bluz i kurtek polowych, koszulo-bluz polowych, kurtek czotgisty, swetrów,
- na wysokości lewej piersi kurtki zimowej nieprzemakalnej, kurtki wiatrówki, kurtki wyjściowej, kombinezonu pilota, kurtki skórzanej pilota, bluzy technika lotniczego, kurtki i podpinki ubrania ochronnego, bluzy ocieplacza ćwiczebnego,
- b) w Marynarce Wojennej:
- na naramiennikach płaszczy sukiennych i płaszczy letnich, bluz olimpijek, wiatrówek, koszulo-bluz z krótkimi i długimi rękawami, bluz i kurtek polowych, koszulo-bluz polowych, kurtek czotgisty,
- na wysokości lewej piersi kurtki zimowej nieprzemakalnej, kurtki wyjściowej, kurtki wiatrówki, kombinezonu pilota, kurtki skórzanej pilota, bluzy ćwiczebnej oficerskiej, koszuli ćwiczebnej, swetra oficerskiego

- i bluzy ubrania technika lotniczego, kurtki i podpinki ubrania ochronnego i bluzy ocieplacza ćwiczebnego,
- na lewych rękawach bluz wyjściowych, półpłaszczki marynarskich, kurtek mundurowych,
  - na obu rękawach kurtek mundurowych.”,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Oznaki stopni wojskowych w Wojskach Lądowych, Wojskach Specjalnych i Siłach Powietrznych w składzie ubiorów galowych, wyjściowych służbowych oraz specjalnych w Siłach Powietrznych są barwy matowosrebrzystej, w składzie ubiorów polowych i specjalnych — w kolorze czarnym, w umundurowaniu polowym w kamuflażu pustynnym — barwy piaskowej, a w Marynarce Wojennej — barwy złocistej.”,
- c) w ust. 3:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„W Wojskach Lądowych, Wojskach Specjalnych oraz Siłach Powietrznych oznaki stopni wojskowych noszą:”,
  - w pkt 1 lit. b—f otrzymują brzmienie:
    - „b) na beretach, furażerkach i kapeluszach umieszczone pod kątem 45° w stosunku do dolnej krawędzi beretu (furażerki) oraz w stosunku do zagięcia runda kapelusza — wykonane metodą termonadruku (na kapeluszach haftowane bajorkiem),
    - c) na naramiennikach płaszczy i kurtek mundurowych, bluz olimpijek i wiatrówek — wykonane z jednolitej taśmy o szerokości 8 mm,
    - d) na naramiennikach koszulko-bluz oficerskich — wykonane bajorkiem; na naramiennikach koszulek specjalnych letnich i swetrów oficerskich (pochewki wykonane z tkaniny zasadniczej w kolorze swetra nakładane na naramienniki) — wykonane metodą haftu komputerowego,
    - e) na lewej piersi kurtki wyjściowej, kurtki wiatrówki, kurtki zimowej nieprzemakalnej, kurtki skórzanej pilota — wykonane metodą haftu komputerowego barwy matowosrebrnej, a bluzy ocieplacza ćwiczebnego oraz kurtki i podpinki ubrania ochronnego — barwy czarnej, na podkładce sukiennej w kolorze tkaniny zasadniczej, umieszczonej na taśmie samoszczepnej,
    - f) podoficerowie w stopniu chorążego na naramiennikach płaszczy, kurtek mundurowych, bluz olimpijek i wiatrówek — naramienniki obszyte wokół, z wyjątkiem miejsca wszycia rękawa, jednolitą taśmą szerokości 5 mm, bez kolorowych brzegów, a gwiazdki umieszczone wzdłuż linii prostej biegnącej przez środek naramiennika; gwiazdki i krokiewki wykonane bajorkiem;”,
- w pkt 2 lit. c—f otrzymują brzmienie:
- „c) na beretach i furażerkach, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 1 lit. a — wykonane metodą termonadruku,
  - d) na naramiennikach kurtek mundurów i płaszczy oraz bluz olimpijek i wiatrówek — wykonane bajorkiem,
  - e) na naramiennikach koszulko-bluz oficerskich — wykonane bajorkiem; na naramiennikach koszulek specjalnych letnich i swetrów oficerskich (pochewki wykonane z tkaniny zasadniczej w kolorze swetra nakładane na naramienniki) — wykonane metodą haftu komputerowego,
  - f) na lewej piersi kurtki wyjściowej lub kurtki zimowej nieprzemakalnej, kurtki wiatrówki, kurtki skórzanej pilota — wykonane metodą haftu komputerowego barwy matowosrebrnej, a kurtki i podpinki ubrania ochronnego oraz bluzy ocieplacza ćwiczebnego — barwy czarnej, na podkładce sukiennej w kolorze tkaniny zasadniczej, umieszczonej na taśmie samoszczepnej;”,
- d) w ust. 4:
- w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:
    - „a) na lewym przodzie:
      - na podkładkach kurtek wyjściowych, kurtek zimowych nieprzemakalnych, kurtek wiatrówek, kurtki i podpinki ubrania ochronnego oraz bluzy ocieplacza ćwiczebnego (umieszczone centralnie na środku podkładki), swetrów oficerskich (umieszczone krawędzią na wysokości górnej krawędzi podkładki) — haftowane haftem komputerowym, oraz kombinezonów pilota (umieszczone centralnie na środku podkładki) — tłoczone z tworzywa sztucznego,
      - bezpośrednio na bluzach i koszulach ćwiczebnych, bluzach ubrania technika lotniczego, kurtkach i podpinkach ubrania ochronnego Marynarki Wojennej, nad górną kieszenią, symetrycznie do jej krawędzi bocznych — tłoczone z tworzywa sztucznego,”
  - w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:
    - „c) na lewym przodzie:
      - kurtek wyjściowych, kurtek wiatrówek, kurtek i podpiniek ubrania ochronnego oraz bluz ocieplacza ćwiczebnego (umieszczone centralnie na środku przyszytej podkładki), swetrów oficerskich (umieszczone krawędzią na wysokości górnej krawędzi przyszytej podkładki) — wykonane haftem komputerowym, oraz kurtek zimowych nieprzemakalnych i kombinezonów pilota (umieszczone centralnie na środku przyszytej podkładki) — tłoczone z tworzywa sztucznego,

- bezpośrednio na bluzach i koszulach ćwiczebnych, bluzach ubrania technika lotniczego, kurtkach i podpinkach ubrania ochronnego Marynarki Wojennej, nad górną kieszenią, symetrycznie do jej krawędzi bocznych — tłoczone z tworzywa sztucznego,”
  - w pkt 3 lit. c otrzymuje brzmienie:
    - „c) na lewym przodzie:
      - kurtek wyjściowych i kurtek wiatrówek, kurtek i podpiniek ubrania ochronnego oraz bluz ocieplacza ćwiczebnego (umieszczone centralnie na środku przyszytej podkładki), swetrów oficerskich (umieszczone krawędzią na wysokości górnej krawędzi przyszytej podkładki) — wykonane haftem komputerowym, oraz kurtek zimowych nieprzemakalnych i kombinezonów pilota (umieszczone centralnie na środku przyszytej podkładki) — tłoczone z tworzywa sztucznego,
      - bezpośrednio na bluzach i koszulach ćwiczebnych, bluzach ubrania technika lotniczego, kurtkach i podpinkach ubrania ochronnego Marynarki Wojennej nad górną kieszenią, symetrycznie do jej krawędzi bocznych — tłoczone z tworzywa sztucznego,”
    - w pkt 4 lit. c otrzymuje brzmienie:
      - „c) na lewym przodzie:
        - kurtek wyjściowych i kurtek wiatrówek, kurtek i podpiniek ubrania ochronnego oraz bluz ocieplacza ćwiczebnego (umieszczone centralnie na środku przyszytej podkładki), swetrów oficerskich (umieszczone krawędzią na wysokości górnej krawędzi przyszytej podkładki) oraz kurtek zimowych nieprzemakalnych i kombinezonów pilota (umieszczone centralnie na środku przyszytej podkładki) — haftowane haftem komputerowym,
        - bezpośrednio na bluzach i koszulach ćwiczebnych, bluzach ubrania technika lotniczego, kurtkach i podpinkach ubrania ochronnego Marynarki Wojennej, nad górną kieszenią, symetrycznie do jej krawędzi bocznych — haftowane haftem komputerowym wężyk admirałski o szerokości 18 mm i wysokości 25 mm,”;
- 16) w § 35 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Oznaki korpusów osobowych noszą żołnierze Wojsk Lądowych, Wojsk Specjalnych oraz Sił Powietrznych na:”;
- 17) w § 37:
- a) w ust. 1:
    - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Oznaki szkolne noszą podchorążowie wyższych szkół wojskowych Wojsk Lądowych oraz Sił Powietrznych, a także słuchacze Wojskowej Akademii Technicznej:”
    - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) na naramiennikach ubiorów (z wyjątkiem kurtek roboczych i specjalnych) — oznakę „WSO”, „WAT” oraz (z wyjątkiem kurtek roboczych, bluz i kurtek polowych) sznurek pleciony koloru matowosrebrnego średnicy 3 mm, naszyty dookoła naramienników (poza wszyciem przy rękawie); dolna krawędź oznaki metalowej powinna być umieszczona w odległości 5 mm od wszycia naramiennika;”
  - b) w ust. 3:
    - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
W Marynarce Wojennej oznakę szkolną barwy złocistej nosi się:”
    - pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) elewi szkoły podoficerskiej noszą na lewym rękawie bluz wyjściowych, półplaszcza marynarskiego oznakę „SP” tłoczoną na suknie — 80 mm poniżej wszycia kuli rękawa;”
- 18) w § 38 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) w postaci naszywki z flagą Rzeczypospolitej Polskiej — noszą żołnierze Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na obu rękawach bluzy, kurtki, koszulo-bluzy polowej (bluzy, koszuli ćwiczebnej Marynarki Wojennej), kombinezonu pilota, kurtki ubrania ochronnego i ocieplacza pod kurtkę ubrania ochronnego, bluzy ocieplacza ćwiczebnego — 30 mm poniżej wszycia rękawów, a koszulki specjalnej letniej — 22 mm powyżej dolnego brzegu rękawów; oznaka ma wymiary 30 mm (wysokość) x 48 mm (podstawa); w czasie działań bojowych oznakę można odpinać.”;
- 19) w § 41 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Oznakę identyfikacyjną z grupą krwi noszą żołnierze Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej pełniący służbę poza granicami państwa, wchodzący w skład: Polskich Kontyngentów Wojskowych, jednostek międzynarodowych Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), misji pokojowych i Organizacji Narodów Zjednoczonych, a także żołnierze biorący udział w ćwiczeniach i innych przedsięwzięciach międzynarodowych — na prawym rękawie ubiorów polowych, ćwiczebnych i specjalnych (z wyjątkiem kurtki ubrania ochronnego) bezpośrednio pod oznaką przynależności państwowej; oznaka ma wymiary 25 mm (wysokość) x 100 mm (szerokość).”;

20) § 42 i 43 otrzymują brzmienie:

„§ 42. Żołnierz pełniący służbę dyżurną nosi umundurowanie określone przez przełożonych, z białą-czerwoną plaketką (o wymiarach 55 mm x 90 mm) z napisem „SŁUŻBA DYŻURNA”, przypiętą do klapy pośrodku lewej górnej kieszeni kurtki wyjściowej (na kurtce mundurowej Marynarki Wojennej do lewej klapy w linii prostej nad lewym górnym guzikiem), bluzy olimpijki, wiatrówki, koszulo-bluzy oraz bluzy i kurtki polowej (bluzy ćwiczebnej oficerskiej), koszulo-bluzy polowej (koszuli ćwiczebnej), na kurtce zimowej nieprzemakalnej, kurtce ubrania ochronnego i bluzie ćwiczebnej marynarskiej bezpośrednio pod oznaką stopnia wojskowego.

§ 43. Żołnierze noszą mundury wojskowe ustalone dla rodzaju Sił Zbrojnych, w którym pełnią służbę, oraz oznaki korpusu osobowe, do którego zostali zaliczeni, z zastrzeżeniem § 44, 44a i 44b.”;

21) po § 44a dodaje się § 44b w brzmieniu:

„§ 44b. Żołnierze zawodowi pełniący służbę w Inspektoracie Wojskowej Służby Zdrowia noszą umundurowanie rodzaju wojsk, w którym poprzednio służyli.”;

22) § 45 otrzymuje brzmienie:

„§ 45. Umundurowanie i oznaki wojskowe dotychczasowych wzorów innych niż określone w niniejszym rozporządzeniu mogą być noszone do dnia 1 kwietnia 2012 r.”;

23) załączniki nr 1 i 2 do rozporządzenia otrzymują brzmienie określone odpowiednio w załącznikach nr 1 i 2 do niniejszego rozporządzenia;

24) w załączniku nr 3 do rozporządzenia:

a) zestaw nr 1 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 3 do niniejszego rozporządzenia,

b) zestawy nr 9—12 otrzymują brzmienie określone w załączniku nr 4 do niniejszego rozporządzenia;

25) załączniki nr 4—8 do rozporządzenia otrzymują brzmienie określone odpowiednio w załącznikach nr 5—9 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *B. Klich*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Obrony
Narodowej z dnia 29 grudnia 2008 r. (poz. 47)

Załącznik nr 1

UBIORY GALOWE

ZESTAW NR 1

dla żołnierzy zawodowych Wojsk Lądowych, Wojsk Specjalnych, Sił Powietrznych oraz Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów				Uwagi
		w zimie		w lecie		
		1	2	3	4	
1	2	3	4	5	6	7
1	Czapka rogatywka	x	-	x	-	w Wojskach Lądowych
2	Czapka garnizonowa	-	x	-	x	w Siłach Powietrznych oraz Marynarce Wojennej
3	Beret	x	-	x	-	tylko w jednostkach desantowo-szturmowych, specjalnych, obrony wybrzeża, kawalerii powietrznej, 11 DKPanc i JW 2305 oraz Żandarmerii Wojskowej i Dowództwie Wojsk Specjalnych
4	Koszula koloru białego	x	x	x	x	ze spinkami
5	Mundur letni generała (admirala)	-	-	x	x	tylko dla generałów (admiralów)
6	Mundur galowy generała (admirala)	x	x	-	-	tylko dla generałów (admiralów)
7	Mundur galowy oficerski	x	x	-	-	
8	Mundur letni oficerski	-	-	x	x	
9	Krawat	x	x	x	x	ze spinką; w 11 DKPanc koloru czarnego
10	Rękawiczki koloru czarnego	x	x	x	x	w Marynarce Wojennej oraz w Siłach Powietrznych – koloru białego
11	Półbuty galowe	x	x	x	x	
12	Skarpetki	x	x	x	x	
13	Pasek do spodni	x	x	x	x	
14	Sznur galowy	x	x	x	x	

Uwagi:

1. W razie potrzeby oraz na czas przejazdu (dojścia) do miejsca uroczystości zezwala się nosić w składzie ubioru galowego, w zależności od pory roku, płaszcz sukienny lub letni z szalikiem, w lecie bez szalika.
2. Kapelani mogą występować w czarnej koszuli kapłańskiej z białą koloratką zamiast w koszuli koloru białego.
3. Rękawiczek nie nosi się w pomieszczeniach zamkniętych.
4. W Marynarce Wojennej oraz w Siłach Powietrznych można nosić kordzik.
5. Zamiast koszuli koloru białego można nosić koszulo-bluzę koloru białego z krótkimi lub długimi rękawami.
6. Po zakończeniu części oficjalnej uroczystości, w pomieszczeniach zamkniętych lub przy wysokich temperaturach, dopuszcza się możliwość występowania bez kurtki mundurowej, w koszulo-bluzie z krawatem i spinką do krawata.

ZESTAW NR 2

dla kobiet żołnierzy zawodowych Wojsk Lądowych, Wojsk Specjalnych, Sił Powietrznych
oraz Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów		Uwagi
		w zimie	w lecie	
		1	2	
1	2	3	4	5
1	Furażerka	x	x	w Siłach Powietrznych można nosić czapkę garnizonową
2	Kapelusz	x	x	
3	Kurtka munduru wyjściowego	x	-	
4	Spódnica munduru wyjściowego	x	-	lub spodnie munduru wyjściowego
5	Kurtka munduru wyjściowego letniego	-	x	
6	Spódnica munduru wyjściowego letniego	-	x	lub spodnie munduru letniego
7	Krawat	x	x	ze spinką
8	Koszula koloru białego	x	x	ze spinkami
9	Rękawiczki koloru czarnego	x	x	w Marynarce Wojennej oraz w Siłach Powietrznych – koloru białego
10	Pończochy (rajstopy)	x	x	w kolorze cielestym
11	Półbuty galowe damskie	x	x	
12	Pasek do spodni	x	x	
13	Sznur galowy	x	x	

Uwagi:

1. W razie potrzeby oraz na czas dojazdu lub dojścia do miejsca uroczystości zezwala się nosić w składzie ubioru galowego, w zależności od pory roku, płaszcz sukienny lub wyjściowy letni z szalikiem, w lecie bez szalika.
2. Rękawiczek nie nosi się w pomieszczeniach zamkniętych.
3. W Marynarce Wojennej oraz w Siłach Powietrznych można nosić kordzik.
4. Zamiast koszuli koloru białego można nosić koszulo-bluzę koloru białego z krótkimi lub długimi rękawami.
5. Po zakończeniu części oficjalnej uroczystości, w pomieszczeniach zamkniętych lub przy wysokich temperaturach, dopuszcza się możliwość występowania bez kurtki mundurowej, w koszulo-bluzie z krawatem i spinką do krawata.
6. Dopuszcza się w Siłach Powietrznych występowanie w zimie w szaliku zimowym koloru białego.

UBIORY WYJŚCIOWE

ZESTAW NR 1

dla żołnierzy zawodowych Wojsk Lądowych i Wojsk Specjalnych

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów										Uwagi	
		w zimie					w lecie						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	Beret (czapka rogatywka)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną
2	Kurtka munduru wyjściowego	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
3	Spodnie munduru wyjściowego	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	
4	Bluza olimpijka	-	x	x	-	-	-	-	x	-	-	-	
5	Kurtka munduru wyjściowego letniego	-	-	-	-	-	x	x	-	-	-	-	
6	Spodnie munduru wyjściowego letniego	-	-	-	-	-	x	x	x	x	x	x	
7	Wiatrówka oficerska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	
8	Koszula oficerska	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	dopuszcza się noszenie koszuli białej z kurtką wyjściową
9	Koszulo-bluzka oficerska z krótkimi rękawami	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	
10	Krawat	x	x	x	-	x	x	x	x	-	-	-	
11	Plaszcz sukienny	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	Plaszcz letni	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	
13	Kurtka wyjściowa	-	-	x	x	-	-	-	x	-	-	-	w okresie letnim bez podpinkki
14	Kurtka wiatrówka	-	-	-	-	x	-	x	-	x	x	x	można nosić w okresie letnim i przejściowym we wszystkich zestawach w zależności od warunków atmosferycznych lub zamiast kurtki wyjściowej
15	Sweter oficerski	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	w okresie letnim w niskich temperaturach
16	Szalik zimowy	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	
17	Szalik letni	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	
18	Rękawiczki oficerskie	x	x	x	x	-	x	-	-	-	-	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
19	Półbuty	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w okresie zimowym można nosić botki
20	Skarpetki	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
21	Pasek skórzany oficerski	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	

Uwagi:

1. W zestawach 1, 5, 6 i 7 można nosić czapkę rogatywkę.
2. Kapelani mogą występować w czarnej koszuli kapłańskiej z białą koloratką zamiast w koszuli koloru białego.
3. Koszulo-bluzy oficerskie z długimi i krótkimi rękawami (w zestawie bez kurtki mundurowej lub bluzy olimpijki) można nosić z krawatem i spinką do krawata lub bez krawata.
4. Kurtkę wyjściową można nosić zamiast płaszcza sukiennego lub letniego wyłącznie w zestawie z beretem.
5. W okresie przejściowym i letnim zezwala się nosić kurtkę wyjściową lub płaszcz letni — w zależności od warunków atmosferycznych — z rękawiczkami i szalikiem lub bez.
6. W okresie zimowym można w pomieszczeniach zamkniętych występować w wiatrówce lub w koszulo-bluzie z krótkimi albo długimi rękawami.

ZESTAW NR 2

dla żołnierzy zawodowych Sił Powietrznych

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów														Uwagi	
		w zimie					w lecie										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	Czapka garnizonowa	x	x	x	-	-	x	x	x	-	x	-	-	-	-	-	dopuszcza się użytkowanie furażerki; w zimie można nosić czapkę futrzaną
2	Furażerka	-	-	-	x	x	-	-	-	x	-	x	x	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną	
3	Kurtka munduru wyjściowego	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
4	Spodnie munduru wyjściowego	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
5	Bluza olimpijka	-	-	-	x	-	-	-	-	x	x	-	-	-	-		
6	Wiatrówka oficerska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-		
7	Kurtka munduru letniego	-	-	-	-	-	x	x	x	-	-	-	-	-	-		
8	Spodnie munduru letniego	-	-	-	-	-	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
9	Płaszcz sukienny	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	w okresie przejściowym płaszcz letni	
10	Płaszcz letni	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	można nosić bez szalika i rękawiczek	
11	Kurtka wyjściowa	-	-	x	x	x	-	-	x	-	x	-	-	-	x	w okresie letnim i przejściowym – w zależności od warunków atmosferycznych – bez podpinki (szalika i rękawiczek)	
12	Kurtka wiatrówka	-	-	-	-	-	-	x	-	x	-	x	x	x	-	można nosić w okresie letnim i przejściowym we wszystkich zestawach w zależności od warunków atmosferycznych lub zamiast kurtki wyjściowej	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
13	Sweter oficerski	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	x	x	
14	Szalik zimowy	x	-	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	z koszulą koloru białego można nosić szalik koloru białego
15	Szalik letni	-	-	-	-	-	x	-	x	-	x	-	-	-	-	
16	Koszula oficerska	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	x	x	dopuszcza się noszenie koszuli koloru białego z kurtką munduru wyjściowego i czapką garnizonową
17	Koszulo-bluza oficerska z krótkimi rękawami	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	dopuszcza się noszenie koszulo-bluzy z długimi rękawami koloru stalowego lub krótkimi rękawami koloru białego
18	Krawat	x	x	x	x	-	x	x	x	x	x	-	-	-	-	
19	Rękawiczki oficerskie	x	-	x	x	x	x	-	x	-	x	-	-	-	-	
20	Półbuty wyjściowe	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w okresie zimowym można nosić botki
21	Skarpetki	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
22	Pasek skórzany oficerski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	

Uwagi:

1. W okresie przejściowym i letnim zezwala się nosić kurtkę wyjściową i płaszcz letni — w zależności od warunków atmosferycznych — z podpinką lub bez oraz z rękawiczkami oficerskimi i szalikiem lub bez.
2. Kapelani mogą występować w czarnej koszuli kaptańskiej z białą koloratką zamiast w koszuli oficerskiej.
3. W okresie zimowym można w pomieszczeniach zamkniętych występować w wiatrówce lub koszulo-bluzy z krótkimi albo długimi rękawami.
4. Dopuszcza się noszenie koszulo-bluzy koloru stalowego z krótkimi rękawami lub długimi rękawami w zestawach zamiast koszuli wyjściowej koloru stalowego.
5. Dopuszcza się noszenie przez pilotów w składzie ubioru wyjściowego kurtki skórzanej pilota z podpinką lub bez.
6. Koszulo-bluzy oficerskie z długimi i krótkimi rękawami (w zestawie bez kurtki mundurowej lub bluzy olimpijki) można nosić z krawatem i spinką do krawata lub bez krawata.
7. Podczas występów o charakterze uroczystym, gdy nie obowiązuje ubiór galowy, w składzie ubioru wyjściowego z kurtką munduru wyjściowego można nosić koszulę oficerską koloru białego lub koszulo-bluzę oficerską koloru białego z krótkimi lub długimi rękawami, a występując w tym czasie w płaszczu — nosić szalik biały i rękawiczki białe lub czarne.

ZESTAW NR 3

dla żołnierzy zawodowych Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów										Uwagi	
		w zimie					w lecie						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	Czapka garnizonowa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w okresie letnim – czapka letnia; w okresie zimowym można nosić czapkę futrzaną
2	Kurtka munduru wyjściowego	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	Spodnie munduru wyjściowego	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	
4	Bluza olimpijka	-	x	x	-	-	x	x	-	-	-	-	
5	Wiatrówka oficerska	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	
6	Kurtka munduru letniego	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
7	Spodnie munduru letniego	-	-	-	-	x	x	x	x	x	x	-	
8	Płaszcz sukienny	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	w okresie przejściowym można nosić płaszcz letni
9	Płaszcz letni	-	-	-	-	x	x	-	-	-	-	-	w okresie letnim bez podpinkki; można również nie nosić szalika i rękawiczek
10	Kurtka wyjściowa	-	-	x	x	-	-	x	-	-	-	-	w okresie letnim bez podpinkki, szalika i rękawiczek, również w zestawie ze swetrem
11	Kurtka wiatrówka	-	-	-	-	-	-	-	x	x	x	-	można nosić w okresie letnim i przejściowym we wszystkich zestawach w zależności od warunków atmosferycznych lub zamiast kurtki wyjściowej
12	Sweter oficerski	-	-	-	x	-	-	-	-	x	-	-	w okresie letnim przy niskich temperaturach
13	Szalik zimowy	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	
14	Szalik letni	-	-	-	-	x	x	-	-	-	-	-	
15	Koszula oficerska	x	x	x	x	x	x	x	-	x	-	-	w zamian można nosić koszulo-bluzę z długimi lub krótkimi rękawami
16	Koszulo-bluzka oficerska koloru białego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	z krótkimi lub długimi rękawami
17	Krawat	x	x	x	-	x	x	x	-	-	-	-	w zestawie z kurtką mundurową ze spinką, wg uznania użytkownika
18	Rękawiczki oficerskie	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	w lecie – letnie

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
19	Półbuty wyjściowe	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w okresie zimowym można nosić botki
20	Skarpetki	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
21	Pasek skórzany oficerski	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
22	Spinki do mankietów											w zestawie z kurtką mundurową, wg uznania użytkownika

Uwagi:

1. W okresie przejściowym można występować bez płaszcza sukienego (letniego), kurtki wyjściowej. Płaszcz letni i kurtkę wyjściową można w zależności od warunków atmosferycznych użytkować z podpinką lub bez, szalikiem i rękawiczkami lub bez.
2. W okresie zimowym można w pomieszczeniach zamkniętych występować w wiatrówce, koszulo-bluzie z krótkimi lub długimi rękawami. Koszulo-bluzę z długimi rękawami w zestawie bez kurtki mundurowej, bluzy olimpijki, swetra oficerskiego można użytkować z krawatem i spinką do krawata (lub bez spinki) oraz mankietami zapiętymi na guziki lub spinki do mankietów lub bez krawata i spinek do mankietów.
3. Kapelani mogą występować w czarnej koszuli kapłańskiej z białą koloratką zamiast w koszuli oficerskiej.
4. W okresie zimowym w wystąpieniach indywidualnych zamiast munduru wyjściowego można nosić mundur letni (spodnie letnie) — decyduje o tym użytkownik.
5. Dopuszcza się noszenie przez personel latający w składzie ubioru wyjściowego, z wyjątkiem ubioru z kurtką munduru, kurtki skórzanej pilota — w zależności od warunków atmosferycznych — z podpinką lub bez, także z furażerką.
6. W okresie letnim dopuszcza się noszenie munduru letniego białego lub spodni letnich białych z koszulo-bluzą. Półbuty, skarpetki, pasek do spodni również koloru białego.
7. W trudnych warunkach atmosferycznych, takich jak deszcz lub silny wiatr, można użytkować kurtkę wiatrówkę.
8. Zamiast swetra z wykończeniem typu „półgolf” można użytkować sweter z wycięciem pod szyją typu „serek” — tylko w zestawie z krawatem.

ZESTAW NR 4

dla kobiet żołnierzy zawodowych Wojsk Lądowych, Wojsk Specjalnych oraz Sił Powietrznych

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów												Uwagi	
		w zimie						w lecie							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	Furażerka (kapelusz)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną, w Siłach Powietrznych w zestawie z kurtką wyjściową można nosić czapkę garnizonową
2	Kurtka munduru wyjściowego	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	Spódnica munduru wyjściowego lub spodnie	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	
4	Kurtka munduru wyjściowego letniego	-	-	-	-	-	-	-	x	x	-	-	-	-	
5	Spódnica munduru wyjściowego letniego lub spodnie	-	-	-	-	-	-	-	x	x	x	x	x	-	
6	Bluza olimpijka	-	-	-	-	x	x	-	-	-	x	x	-	-	
7	Płaszcz sukienny	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	Płaszcz letni	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	
9	Sweter oficerski	-	-	-	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
10	Kurtka wyjściowa	-	-	x	-	-	x	x	-	-	-	x	-	-	w okresie letnim bez podpinki
11	Kurtka wiatrówka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	x	-	można nosić w okresie letnim i przejściowym we wszystkich zestawach w zależności od warunków atmosferycznych lub zamiast kurtki wyjściowej
12	Krawat	x	x	x	-	x	x	-	x	x	x	x	-	-	w zestawie z kurtką mundurową ze spinką, wg uznania użytkownika
13	Koszulo-bluza oficerska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	dopuszcza się noszenie koszulo-bluzy z długimi rękawami koloru stałego lub krótkimi rękawami koloru białego

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
14	Koszula oficerska wyjściowa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	w Siłach Powietrznych dopuszcza się noszenie koszuli koloru białego z kurtką munduru wyjściowego
15	Szalik	x	-	x	-	-	x	x	x	-	-	x	-	w okresie letnim — letni, w Siłach Powietrznych z koszulą koloru białego można nosić szalik zimowy koloru białego
16	Rękawiczki	x	-	x	-	-	x	x	x	-	-	x	-	w okresie letnim — letnie
17	Wiatrówka oficerska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	
18	Pończochy lub rajstopy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w kolorze cielestym
19	Pasek skórzany oficerski	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
20	Spinki do mankietów													w zestawie z kurtką mundurową, wg uznania użytkownika
21	Półbuty damskie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w okresie zimowym można nosić botki

Uwagi:

1. W okresie letnim oraz przejściowym zamiast wiatrówki można nosić koszulo-bluzę.
2. Dla kobiet będących żołnierzami Wojsk Lądowych, Wojsk Specjalnych i Sił Powietrznych dopuszcza się noszenie koszulo-bluzy wyjściowej z długimi lub krótkimi rękawami w zestawach zamiast koszuli wyjściowej.
3. W okresie przejściowym i letnim zezwala się nosić kurtkę wyjściową lub płaszcz letni — w zależności od warunków atmosferycznych — z podpinką lub bez oraz rękawiczkami lub bez.
4. W okresie zimowym w pomieszczeniach zamkniętych dopuszcza się możliwość występowania w zestawie z wiatrówką albo koszulo-bluzą z krótkimi lub długimi rękawami, z krawatem lub bez.
5. Zezwala się pilotom w składzie ubioru wyjściowego, z wyjątkiem ubioru z kurtką mundurową, nosić kurtkę skózaną pilota z podpinką lub bez.
6. W czasie opadów atmosferycznych można użytkować pelerynę w połączeniu z płaszczem lub bez, w tym również przy wystąpieniach w wiatrówce oficerskiej, koszulo-bluzie, swetrze i bluzie olimpijce.
7. Koszulo-bluzy oficerskie z długimi i krótkimi rękawami (w zestawie bez kurtki mundurowej lub bluzy olimpijki) można nosić z krawatem i spinką do krawata lub bez krawata.

ZESTAW NR 5
dla kobiet żołnierzy zawodowych Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów										Uwagi	
		w zimie				w lecie							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	Kapelusz	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną
2	Kurtka munduru wyjściowego	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	Spódnica munduru wyjściowego	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	lub spodnie munduru wyjściowego
4	Kurtka munduru wyjściowego letniego	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	
5	Spódnica munduru wyjściowego letniego	-	-	-	-	x	x	x	x	x	x	x	lub spodnie munduru wyjściowego letniego
6	Bluza olimpijka	-	x	x	-	-	x	x	-	-	-	-	
7	Płaszcz sukienny	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	Płaszcz letni	-	-	-	-	x	x	-	-	-	-	-	w okresie letnim bez podpinki; można również nie nosić szalika i rękawiczek
9	Sweter oficerski	-	-	-	x	-	-	-	x	-	-	-	w okresie letnim przy niskich temperaturach
10	Kurtka wyjściowa	-	-	x	x	-	-	x	x	-	-	-	w okresie letnim bez podpinki, szalika i rękawiczek
11	Kurtka wiatrówka	-	-	-	-	-	-	-	-	x	x	-	można nosić w okresie letnim i przejściowym we wszystkich zestawach w zależności od warunków atmosferycznych lub zamiast kurtki wyjściowej
12	Krawat	x	x	x	-	x	x	x	-	-	-	-	w zestawie z kurtką mundurową ze spinką, wg uznania użytkownika
13	Koszula oficerska wyjściowa	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	w zamian można nosić koszulo-bluzę z długimi rękawami lub krótkimi rękawami
14	Koszulo-bluzka oficerska koloru białego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	z krótkimi lub długimi rękawami
15	Szalik	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	latem – letni
16	Rękawiczki	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	latem – letnie
17	Wiatrówka oficerska	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	
18	Pończochy lub rajstopy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w kolorze cielistym; w okresie letnim wg uznania użytkownika
19	Półbuty damskie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	w okresie zimowym można nosić botki
20	Pasek skórzany oficerski	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
21	Spinki do mankietów												w zestawie z kurtką mundurową, wg uznania użytkownika

Uwagi:

1. W okresie przejściowym można występować bez płaszcza sukiennego lub letniego, kurtki wyjściowej. Płaszcz letni i kurtkę wyjściową można, w zależności od warunków atmosferycznych, użytkować z podpinką lub bez oraz z szalikiem i rękawiczkami lub bez.

2. W okresie zimowym można w pomieszczeniach zamkniętych występować w wiatrówce, koszulo-bluzie z krótkimi lub długimi rękawami. Koszulo-bluzę z długimi rękawami w zestawie bez kurtki mundurowej, bluzy olimpijki, swetra oficerskiego można użytkować z krawatem (ze spinką lub bez) lub bez krawata oraz z mankietami zapiętymi na guziki lub spinki do mankietów.
3. W okresie zimowym w wystąpieniach indywidualnych zamiast munduru wyjściowego można nosić mundur letni (spódnicę letnią) — decyduje o tym użytkownik.
4. Dopuszcza się noszenie przez personel latający w składzie ubioru wyjściowego, z wyjątkiem ubioru z kurtką mundurową, kurtki skórzanej pilota — w zależności od warunków atmosferycznych — z podpinką lub bez, także z furażerką.
5. W okresie letnim dopuszcza się noszenie munduru letniego białego ze spódnicą (spodniami) lub spódnicy (spodni) z koszulo-bluzą. Półbuty i pasek do spodni w kolorze białym.
6. Zamiast swetra z wykończeniem typu „półgolf” można użytkować sweter z wycięciem pod szyją typu „serek” — tylko w zestawie z krawatem.

ZESTAW NR 6
dla kandydatów na żołnierzy zawodowych

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów			Uwagi
		w zimie	w lecie		
		1	2	3	
1	2	3	4	5	6
1	Beret (z wyjątkiem Marynarki Wojennej), furażerka w Siłach Powietrznych	x	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną
2	Czapka garnizonowa Marynarki Wojennej	x	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną, w lecie czapkę garnizonową letnią; kobiety mogą nosić kapelusz; słuchacze Szkoły Podoficerskiej Marynarki Wojennej noszą czapkę garnizonową marynarską
3	Kurtka munduru wyjściowego lub bluza olimpijka	x	x	-	słuchacze Szkoły Podoficerskiej Marynarki Wojennej – bluza wyjściowa marynarska, w lecie – bluza wyjściowa letnia
4	Spodnie munduru wyjściowego	x	x	x	dla kobiet – spodnie lub spódnica munduru wyjściowego
5	Spodnie munduru letniego	-	-	x	dla kobiet – spodnie lub spódnica munduru letniego
6	Kurtka wyjściowa	x	x	-	słuchacze Szkoły Podoficerskiej Marynarki Wojennej – półplaszcz marynarski
7	Krawat	x	x	-	słuchacze Szkoły Podoficerskiej Marynarki Wojennej – kołnierz marynarski i krawat marynarski
8	Koszula oficerska	x	x	-	słuchacze Szkoły Podoficerskiej Marynarki Wojennej – koszulka marynarska
9	Koszulo-bluzka z krótkimi rękawami	-	x	x	w zestawie 2 również z kurtką wyjściową lub bluzką olimpijką
10	Szalik	x	-	-	słuchacze Szkoły Podoficerskiej Marynarki Wojennej – szalokominiarka
11	Rękawiczki	x	-	-	
12	Półbuty wyjściowe	x	x	x	kobiety – w zimie botki
13	Skarpetki	x	x	x	kobiety – rajstopy w kolorze cielistym; w lecie wg uznania użytkownika
14	Pasek skórzany oficerski	x	x	x	

Uwagi:

1. W okresie przejściowym można występować bez kurtki wyjściowej (półplaszcz marynarskiego). Kurtkę (półplaszcz) w tym okresie można, w zależności od warunków atmosferycznych, użytkować z podpinką lub bez oraz z szalikiem (szalokominiarką) i rękawiczkami lub bez.
2. W okresie zimowym można w obiektach lub pomieszczeniach zamkniętych występować w koszulo-bluzie z krótkimi rękawami i spodniach letnich.

UBIORY SŁUŻBOWE

ZESTAW NR 1

dla generałów

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów		Uwagi
		w zimie	w lecie	
		1	2	
1	2	3	4	5
1	Czapka garnizonowa (rogatywka)	x	x	obowiązkowo w wystąpieniach o charakterze uroczystym
2	Beret (w Siłach Powietrznych furażerka)	x	x	w jednostkach desantowo-szturmowych, specjalnych, obrony wybrzeża, kawalerii powietrznej i JW 2305 oraz 11 DKPanc, Żandarmerii Wojskowej i Dowództwie Wojsk Specjalnych również w wystąpieniach o charakterze uroczystym
3	Koszula oficerska	x	x	podczas wystąpień o charakterze uroczystym – koloru białego (lub koszulo-bluza)
4	Krawat	x	x	
5	Kurtka służbowa	x	x	
6	Spodnie bryczesy	x	x	
7	Buty generalskie	x	x	
8	Sznur galowy generalski	x	x	podczas wystąpień o charakterze uroczystym
9	Pas skórzany oficerski	x	x	
10	Rękawiczki oficerskie	x	x	
11	Płaszcz sukienny	x	-	
12	Kurtka wyjściowa (bez pasa)	x	x	z wyjątkiem wystąpień o charakterze uroczystym

ZESTAW NR 9

dla żołnierzy zawodowych Orkiestry Sił Powietrznych w czasie uroczystości

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów					Uwagi
		w zimie		w lecie			
		1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Czapka garnizonowa	x	x	x	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną
2	Kurtka munduru wyjściowego	x	x	-	-	-	
3	Spodnie munduru wyjściowego	x	x	-	-	-	lub służbowe, w zależności od decyzji dowódcy uroczystości
4	Kurtka munduru letniego	-	-	x	x	-	
5	Spodnie munduru letniego	-	-	x	x	x	lub służbowe, w zależności od decyzji dowódcy uroczystości
6	Płaszcz sukienny	x	-	-	-	-	
7	Płaszcz letni	-	-	x	-	-	w zależności od warunków atmosferycznych; decyduje dowódca uroczystości
8	Kurtka wyjściowa	-	x	-	-	-	
9	Szalik zimowy koloru białego	x	x	-	-	-	lub stalowego; decyduje dowódca uroczystości
10	Szalik letni koloru białego	-	-	x	-	-	
11	Koszula oficerska	x	x	x	x	-	koloru białego lub stalowego
12	Koszulo-bluzą	-	-	-	-	x	z krótkimi lub długimi rękawami, w zależności od decyzji dowódcy uroczystości
13	Krawat	x	x	x	x	-	
14	Rękawiczki	x	x	x	x	-	dziane lub skórzane koloru białego albo skórzane koloru czarnego, w zależności od decyzji dowódcy uroczystości
15	Skarpetki	x	x	x	x	x	
16	Pasek do spodni	-	-	-	-	x	
17	Getry skórzane koloru białego	x	-	-	x	-	

1	2	3	4	5	6	7	8
18	Pas oficerski	x	-	-	-	x	pas oficerski koloru białego lub czarnego; oficerowie – z koalicijką
19	Oznaki stopni, wyróżniki	x	x	x	x	x	
20	Sznur galowy	x	x	x	x	x	
21	Półbuty wyjściowe	x	x	x	x	x	zimną trzewiki lub botki

Uwagi:

1. W okresie przejściowym w zależności od temperatury można występować bez płaszcza sukienego (kurtki wyjściowej), o czym decyduje dowódca uroczystości.
2. Do każdego zestawu nosi się torbę orkiestry.

ZESTAW NR 10

dla żołnierzy zawodowych Orkiestry Reprezentacyjnej Marynarki Wojennej w czasie uroczystości

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów					Uwagi
		w zimie		w lecie			
		1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Czapka garnizonowa	x	x	x	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną
2	Kurtka munduru wyjściowego	x	x	-	-	-	
3	Spodnie munduru wyjściowego	x	x	-	-	-	lub służbowe, w zależności od decyzji dowódcy uroczystości
4	Kurtka munduru letniego	-	-	x	x	-	
5	Spodnie munduru letniego	-	-	x	x	x	lub służbowe, w zależności od decyzji dowódcy uroczystości
6	Płaszcz sukienny	x	-	-	-	-	
7	Płaszcz letni	-	-	x	-	-	w zależności od warunków atmosferycznych; decyduje dowódca uroczystości
8	Kurtka wyjściowa	-	x	-	-	-	
9	Szalik zimowy koloru białego	x	x	-	-	-	
10	Szalik letni koloru białego	-	-	x	-	-	
11	Koszula oficerska koloru białego	x	x	x	x	-	
12	Koszulo-bluza	-	-	-	-	x	z krótkimi lub długimi rękawami, w zależności od decyzji dowódcy uroczystości
13	Krawat	x	x	x	x	-	
14	Rękawiczki	x	x	x	x	-	dziane lub skórzane koloru białego albo skórzane koloru czarnego, w zależności od decyzji dowódcy uroczystości
15	Skarpetki	x	x	x	x	x	
16	Pasek do spodni z klamrą MW	-	-	-	-	x	
17	Getry skórzane koloru białego	x	-	-	x	-	
18	Pas skórzany marynarski koloru białego	x	-	-	-	x	oficerowie – pas skórzany oficerski koloru białego

1	2	3	4	5	6	7	8
19	Oznaki stopni, wyróżniki	x	x	x	x	x	
20	Sznur galowy oficerski	x	x	x	x	x	
21	Półbuty wyjściowe	x	x	x	x	x	zimą trzewiki lub botki

Uwagi:

1. W okresie przejściowym w zależności od temperatury można występować bez płaszcza sukienego (kurtki wyjściowej), o czym decyduje dowódca uroczystości.
2. Do każdego zestawu nosi się torbę orkiestry.

ZESTAW NR 11

dla żołnierzy zawodowych Żandarmerii Wojskowej podczas wykonywania służby patrolowej i konwojowej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów					Uwagi
		w zimie		w lecie			
		1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Beret koloru szkarłatnego	x	-	x	x	x	
2	Czapka futrzana	-	x	-	-	-	lub czapka zimowa
3	Kurtka ubrania ochronnego z ocieplaczem	x	x	-	-	x	latem można użytkować bez ocieplacza
4	Bluza polowa	x	x	x	-	x	
5	Spodnie polowe (ubrania ochronnego)	x	x	x	x	x	spodnie polowe letnie wpuszczone w cholewki trzewików (butów specjalnych); spodnie ubrania ochronnego tylko w zestawie z kurtką ubrania ochronnego
6	Koszulka-bluza polowa z krótkimi rękawami	-	-	-	x	-	w dni upalne
7	Szalokominiarka lub szalik	x	x	-	-	-	
8	Rękawiczki	x	x	-	-	-	żołnierze zawodowi – skórzane lub zimowe 5-palcowe
9	Trzewiki (buty specjalne)	x	x	x	x	x	
10	Pas oficerski koloru białego (pas żołnierski)	x	x	x	x	x	pas żołnierski – tylko żołnierze oddziałów specjalnych ŻW
11	Torba żandarmerii	x	x	x	x	x	tylko dowódca patrolu
12	Kamizelka odblaskowa koloru żółtego z napisem „Żandarmeria Wojskowa”	x	x	x	x	x	tylko podczas służby patrolowej

Uwaga:

Kurtkę ubrania ochronnego użytkować z przypiętym kapturem.

ZESTAW NR 12

dla żołnierzy zawodowych Żandarmerii Wojskowej podczas wykonywania
wojskowej kontroli ruchu drogowego (WKRD)

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów								Uwagi
		Patrol WKRD				Patrol WKRD				
		w zimie		w lecie		w zimie		w lecie		
		1	2	3	4	5	6	7	8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Beret koloru szkarłatnego	x	-	x	x	x	x	x	x	
2	Czapka futrzana	-	x	-	-	-	-	-	-	lub czapka zimowa
3	Kurtka ubrania ochronnego z ocieplaczem	x	x	x	-	-	-	-	-	ze spodniami lub bez; latem można użytkować bez ocieplacza (podpinki)
4	Kurtka wyjściowa	-	-	-	-	x	-	x	-	
5	Bluza polowa	x	x	x	-	-	-	-	-	
6	Spodnie polowe (ubrania ochronnego)	x	x	x	x	-	-	-	-	spodnie ubrania ochronnego tylko w zestawie z kurtką ubrania ochronnego
7	Koszulo-bluza oficerska	-	-	-	-	-	x	-	-	z krótkimi lub długimi rękawami
8	Koszula oficerska	-	-	-	-	x	-	x	x	
9	Krawat	-	-	-	-	x	x	x	x	
10	Bluza olimpijka	-	-	-	-	x	-	x	x	
11	Spodnie munduru wyjściowego	-	-	-	-	x	-	x	-	
12	Spodnie munduru letniego	-	-	-	-	-	x	-	x	
13	Koszulo-bluza polowa z krótkimi rękawami	-	-	-	x	-	-	-	-	
14	Szałokominiarka	x	x	-	-	-	-	-	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
15	Szalik	-	-	-	-	x	-	-	-	
16	Rękawiczki	x	x	-	-	x	-	-	-	żołnierze zawodowi – skórzane, do ubioru polowego – polowe lub zimowe 5-palcowe
17	Trzewiki (buty specjalne)	x	x	x	x	-	-	-	-	
18	Półbuty	-	-	-	-	x	x	x	x	
19	Buty filcowo-gumowe	-	x	-	-	-	-	-	-	
20	Kożuch	-	x	-	-	-	-	-	-	
21	Pas oficcerski koloru białego (pas żołnierski)	x	x	x	x	x	x	x	x	pas żołnierski – tylko żołnierze oddziałów specjalnych ŻW
22	Kamizelka odblaskowa koloru żółtego z napisem „Żandarmeria Wojskowa”	x	x	x	x	x	x	x	x	

Uwagi:

- Zestawy 5, 6, 7 i 8 obowiązują w czasie realizacji zabezpieczenia wizyt delegacji krajowych, zagranicznych, VIP-ów oraz podczas uroczystości państwowych, kierowania ruchem drogowym i wspólnych patroli z innymi organami porządkowymi na polecenie komendanta jednostki Żandarmerii Wojskowej.
- Koszulo-bluzę oficcerską z krótkimi i długimi rękawami można użytkować z krawatem i spinką do krawata lub bez krawata i spinki do krawata.
- W zestawie 6 (kol. 8) dla żołnierzy pododdziałów specjalnych Żandarmerii Wojskowej zamiast pasa żołnierskiego obowiązuje pasek oficera.
- Kamizelka odblaskowa noszona w zestawach 5, 6, 7 i 8 obowiązuje w czasie dawania poleceń lub sygnałów na drodze.
- Kurtkę ubrania ochronnego użytkować z przypiętym kapturem.

UBIORY ĆWICZEBNE

ZESTAW

dla żołnierzy jednostek pływających Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów			Uwagi
		w zimie	w lecie		
		1	2	3	
1	2	3	4	5	6
1	Czapka ćwiczebna	x	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną; w jednostkach pływających również czapkę wełnianą
2	Błuza ćwiczebna	x	x	x	
3	Spodnie ćwiczebne	x	x	x	w czasie rejsów w strefach podzwrotnikowych, tropikalnych również spodnie ćwiczebne krótkie
4	Kurtka zimowa nieprzemakalna	x	x	-	w lecie i okresie przejściowym, w zależności od warunków atmosferycznych, bez podpinki, szalokominiarki i rękawic
5	Szalokominiarka	x	-	-	na okrętach i pomocniczych jednostkach pływających również w lecie w czasie niesprzyjających warunków atmosferycznych
6	Koszulka koloru stalowego z lamówką	x	x	x	w zimie z długimi, w lecie z krótkimi rękawami
7	Rękawice ortalionowe 5-palcowe	x	-	-	na okrętach i pomocniczych jednostkach pływających również w lecie w czasie niesprzyjających warunków atmosferycznych
8	Pas żołnierski z klamrą MW	x	x	x	tylko w czasie występowania z bronią oraz pełnienia służby
9	Koszula ćwiczebna	-	-	x	w upalne dni zamiast bluzy ćwiczebnej dopuszcza się użytkowanie koszuli ćwiczebnej pod bluzą ćwiczebną oficerską z rozpiętym lub zapiętym kołnierzykiem
10	Sweter oficerski	-	x	-	zamiast bluzy ćwiczebnej
11	Pasek do spodni z klamrą MW	-	-	x	obowiązkowo w zestawie z koszulą ćwiczebną
12	Trzewiki	x	x	x	na okrętach i pomocniczych jednostkach pływających również półbuty ćwiczebne

Uwagi:

1. Żołnierzom zawodowym zezwala się nosić rękawiczki skórzane przy zachowaniu jednolitości w ramach jednostki.
2. Bluzę ćwiczebną można użytkować z podwiniętymi rękawami.
3. W czasie ćwiczeń czapkę ćwiczebną można zastąpić hełmem bojowym, w zimie z szalokominiarką.
4. Kapelani do munduru ćwiczebnego noszą koszulę kapłańską z białą koloratką.
5. Dopuszcza się noszenie bluzy ćwiczebnej razem z koszulą ćwiczebną zapiętą pod szyją lub z rozpiętym guzikiem, w zależności od warunków atmosferycznych.
6. Dopuszcza się noszenie swetra oficerskiego razem z koszulą ćwiczebną z wyłożonym kołnierzykiem.
7. Dopuszcza się użytkowanie półbutów koloru czarnego zamiast trzewików lub półbutów ćwiczebnych.
8. Dopuszcza się użytkowanie bluzy ćwiczebnej lub koszuli ćwiczebnej bez koszulki z krótkimi (długimi) rękawami i lamówką.

UBIORY POLOWE

ZESTAW

dla żołnierzy Wojsk Lądowych, Wojsk Specjalnych i Sił Powietrznych
oraz jednostek brzegowych Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów			Uwagi
		w zimie	w lecie		
		1	2	3	
1	2	3	4	5	6
1	Beret (w Siłach Powietrznych i jednostkach aeromobilnych Wojsk Lądowych – furazerka polowa)	x	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną lub czapkę zimową
2	Ubranie ochronne z ocieplaczem	x	-	x	
3	Bluza polowa	x	x	x	w lecie – bluza letnia
4	Spodnie polowe	x	x	x	w lecie – spodnie letnie
5	Szalokominiarka	x	-	-	
6	Rękawice polowe	x	-	-	rękawice taktyczne, rękawice ćwiczebne lub rękawice zimowe 5-palcowe
7	Trzewiki	x	x	x	lub buty specjalne
8	Pas żołnierski	x	x	x	tylko w czasie występowania w koszulo-bluzie polowej, z bronią, z oporządzeniem oraz podczas pełnienia służby
9	Koszulo-bluzka polowa z krótkimi rękawami	-	x	-	w upalne dni zamiast bluzy polowej; dopuszcza się użytkowanie koszulo-bluzki pod bluzą polową z rozpiętym lub zapiętym kołnierzykiem
10	Sweter oficerski	x	x	-	zamiast bluzy polowej – tylko żołnierze zawodowi
11	Bluza ocieplacza ćwiczebnego	x	x	x	pod bluzą polową przy niskich temperaturach
12	Spodnie ocieplacza ćwiczebnego	x	-	x	pod spodniami polowymi przy niskich temperaturach

Uwagi:

1. Żołnierzom zawodowym zezwala się nosić rękawiczki skórzane przy zachowaniu jednolitości w ramach jednostki.
2. Bluzę polową można użytkować z podwiniętymi rękawami.
3. W czasie ćwiczeń beret lub furazerkę można zastąpić hełmem bojowym, w zimie z szalokominiarką. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej zabezpieczający ćwiczenia zamiast beretu noszą hełm Żandarmerii Wojskowej oraz pas i oporządzenie skórzane w kolorze białym.
4. Kapelani do munduru polowego noszą czarną koszulę kapłańską z białą koloratką.
5. Dopuszcza się noszenie swetra oficerskiego wraz z koszulo-bluzą polową (lub bez) z wyłożonym kołnierzykiem, samodzielnie lub pod bluzą polową.
6. Dopuszcza się użytkowanie bluzy ocieplacza ćwiczebnego w składzie zestawu zimowego.
7. Dopuszcza się noszenie bluzy polowej razem z koszulo-bluzą polową zapiętą po szyję lub z rozpiętym pierwszym guzikiem, w zależności od warunków atmosferycznych.
8. W Marynarce Wojennej bluzę polową lub koszulo-bluzę polową nosi się z koszulką zimową specjalną i koszulką tropik koloru granatowego.

UBIORY SPECJALNE

ZESTAW NR 1

dla żołnierzy Wojsk Lądowych i Sił Powietrznych oraz Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów		Uwagi
		w zimie	w lecie	
		1	2	
1	2	3	4	5
1	Beret	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną lub zimową
2	Kurtka czołgisty	x	x	
3	Spodnie czołgisty	x	x	
4	Kurtka zimowa czołgisty	x	-	
5	Spodnie zimowe czołgisty	x	-	
6	Szalokominiarka	x	-	
7	Rękawice 5-palcowe ortalionowe	x	-	żołnierze zawodowi – skórzane lub zimowe 5-palcowe
8	Trzewiki	x	x	w okresie zimowym można użytkować buty filcowo-gumowe
9	Ocieplacz ćwiczebny	x	x	

Uwagi:

1. W Wojskach Lądowych i Siłach Powietrznych nosi się beret koloru czarnego, w Marynarce Wojennej — beret marynarski.
2. W przypadku braku należności kombinezonu zimowego czołgisty można nosić w zimie pod kombinezonem czołgisty bluzę i spodnie ocieplacza ćwiczebnego.
3. W czasie wysokich temperatur ubranie specjalne nosi się na bieliznę osobistą.

ZESTAW NR 2

dla żołnierzy personelu latającego Wojsk Lądowych i Sił Powietrznych oraz Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów		Uwagi
		w zimie	w lecie	
		1	2	
1	2	3	4	5
1	Furażerka	x	x	w zimie w niesprzyjających warunkach atmosferycznych można nosić czapkę futrzaną
2	Kombinezon pilota	x	x	w zimie z ocieplaczem pod kombinezon pilota
3	Kurtka skórzana pilota	x	x	w zimie z podpinką
4	Bielizna letnia pilota	-	x	
5	Bielizna zimowa pilota	x	-	
6	Rękawiczki	x	x	
7	Trzewiki letnie pilota	-	x	
8	Trzewiki zimowe pilota	x	-	

ZESTAW NR 3

dla żołnierzy personelu technicznego Wojsk Lądowych i Sił Powietrznych oraz Marynarki Wojennej

I.p.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów		Uwagi
		w zimie	w lecie	
		1	2	
1	2	3	4	5
1	Czapka technika lotniczego	x	x	w zimie można nosić czapkę futrzaną lub zimową
2	Ubranie technika lotniczego	x	x	
3	Kurtka zimowa nieprzemakalna	x	x	w zimie z podpinką
4	Spodnie zimowe nieprzemakalne	x	x	w zimie z podpinką
5	Rękawiczki	x	x	
6	Trzewiki letnie pilota	-	x	
7	Trzewiki zimowe pilota	x	-	

UBIORY ROBOCZE

ZESTAW

dla żołnierzy Wojsk Lądowych, Wojsk Specjalnych i Sił Powietrznych oraz Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubiorów		Uwagi
		w zimie	w lecie	
		1	2	
1	2	3	4	5
1	Beret	x	x	w zimie w niesprzyjających warunkach atmosferycznych można nosić czapkę futrzaną lub zimową
2	Bluza robocza	x	x	
3	Spodnie robocze	x	x	
4	Kurtka robocza ocieplana	x	-	
5	Spodnie robocze ocieplane	x	-	
6	Szalokominiarka	x	-	
7	Rękawice robocze	x	x	nosi się przy wykonywaniu czynności szczególnie brudzących
8	Trzewiki	x	x	można nosić obuwie robocze
9	Ocieplacz ćwiczebny	x	x	

Uwagi:

1. W Wojskach Lądowych, Wojskach Specjalnych i Siłach Powietrznych nosi się beret koloru czarnego, w Marynarce Wojennej beret marynarski.
2. W czasie wysokich temperatur ubranie robocze można nosić na bieliznę osobistą.
3. Żołnierze zawodowi zamiast ubrania roboczego mogą użytkować płaszcz drelichowy.

UBIORY WIECZOROWE

ZESTAW NR 1

dla żołnierzy zawodowych Wojsk Lądowych, Wojsk Specjalnych i Sił Powietrznych oraz Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestaw ubioru	Uwagi
1	2	3	4
1	Półfrak	x	
2	Kamizelka	x	
3	Spodnie	x	
4	Koszula koloru białego do muszki	x	ze spinkami
5	Muszka koloru czarnego	x	
6	Półbuty lakierki	x	
7	Skarpetki koloru czarnego	x	
8	Sznur galowy	x	z wyjątkiem Marynarki Wojennej

Uwaga:

W razie potrzeby oraz na czas przejazdu (dojścia) do miejsca uroczystości zezwala się nosić w składzie ubioru wieczorowego — w zależności od pory roku — płaszcz sukieny lub letni z szalikiem, w lecie bez szalika, z czapką rogatywką, czapką garnizonową lub beretem.

ZESTAW NR 2

dla kobiet żołnierzy zawodowych Wojsk Lądowych, Wojsk Specjalnych, Sił Powietrznych
oraz Marynarki Wojennej

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestaw ubioru	Uwagi
1	2	3	4
1	Żakiet z pasem	x	
2	Spódnica długa	x	
3	Koszula koloru białego do muszki	x	ze spinkami
4	Muszka koloru czarnego	x	można nosić wstążkę koloru czarnego
5	Pantofle wieczorowe	x	
6	Pończochy (rajstopy)	x	w kolorze cielestym
7	Sznur galowy	x	z wyjątkiem Marynarki Wojennej

Uwaga:

W razie potrzeby oraz na czas przejazdu (dojścia) do miejsca uroczystości zezwala się nosić w składzie ubioru wieczorowego — w zależności od pory roku — płaszcz sukieny lub letni z szalikiem, w lecie bez szalika, z czapką rogatywką, czapką garnizonową, furażerką lub kapeluszem.